

**КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ, ОРГАНІЗАЦІЇ ТА
ЕКОНОМІКИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я З МЕДИЧНОЮ
СТАТИСТИКОЮ**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

проф. А.Г.Шульгай

“ 27 ” червня 2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

**дисципліна «СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА, ОРГАНІЗАЦІЯ ТА
ЕКОНОМІКА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я»**

напрямок підготовки 1201 МЕДИЦИНА

спеціальність 7.12010001 «ЛІКУВАЛЬНА СПРАВА»

факультет медичний

навчальний рік 2016-2017

Розробники:

канд. мед. н., доцент кафедри соціальної медицини, організації та економіки охорони
здоров'я з медичною статистикою Панчишин Н.Я.

канд. мед. н., доцент кафедри соціальної медицини, організації та економіки охорони
здоров'я з медичною статистикою Смірнова В.Л.

канд. мед. н., доцент кафедри соціальної медицини, організації та економіки охорони
здоров'я з медичною статистикою Литвинова О.Н.

Схвалено на засіданні кафедри соціальної медицини,
організації та економіки охорони здоров'я
з медичною статистикою

“ 18 ” травня 2016 року, протокол № 10

Завідувач кафедри, доцент

_____ Г.С. Сатурська

© _____, 2016 рік

© _____, 2017 рік

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 2,5	Галузь знань <u>1201 Медицина</u>	Нормативна	
	Спеціальність: <u>7.12010001</u> <u>Лікувальна справа</u>	Рік підготовки	
		6-й	6-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 75	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>спеціаліст</u>	11-й	12-й
		Лекції	
0 год.		0 год.	
Практичні			
42 год.		42 год.	
Лабораторні			
год.		год.	
Самостійна робота			
33 год.		33 год.	
Індивідуальні завдання:			
год.			
Вид контролю:			
Диференційований залік		Диференційований залік	

2. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА І СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Програма з дисципліни *«Соціальна медицина, організація та економіка охорони здоров'я»* для студентів вищих медичних навчальних закладів освіти України III-IV рівнів акредитації складена для:

- спеціальності 7.12010001 «Лікувальна справа», галузі знань 1201 «Медицина», для освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст» із кваліфікацією «Лікар»,
- спеціальності 7.12010003 «Медико-профілактична справа», галузі знань 1201 «Медицина», для освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст» із кваліфікацією «Лікар»,
- спеціальності 7.12010005 «Стоматологія», галузі знань 1201 «Медицина», для освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст» із кваліфікацією «Лікар»,
- спеціальності 7.12020101 «Фармація», галузі знань 1202 «Фармація» для освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст» із кваліфікацією «Провізор»,
- спеціальності 6.120101 «Сестринська справа», галузі знань 1202 «Медицина», для освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» із кваліфікацією «Бакалавр сестри медичної»

Програма складена відповідно до навчального плану підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст», відповідних кваліфікацій та спеціальностей у вищих навчальних закладах МОЗ України з урахуванням освітньо-кваліфікаційної характеристики галузевого стандарту вищої освіти України з даного напрямку (наказ МОЗ України №539 від 08.07.2010 р., постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. №266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей») і робочих навчальних планів, обговорених і затверджених на засіданні Вченої Ради ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України» 31.05.2016 Протокол №18 та введених в дію наказом ректора по університету № 225 від 01.06 2016 р.

СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА, ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ЕКОНОМІКА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я як навчальна дисципліна:

- а) ґрунтується на вивченні студентами навчальних дисциплін: історії медицини, соціології та медичної соціології, гігієни та екології, біостатистики, інформатики, етики, основ економічних теорій;
- б) інтегрується з цими дисциплінами та в подальшому з клінічними та гігієнічними дисциплінами;
- в) забезпечує вивчення правових, організаційних та економічних засад галузі охорони здоров'я;
- г) закладає основи вивчення організації лікувально-діагностичного процесу, а також оцінки його обсягу та якості при вивченні клінічних дисциплін;
- д) сприяє формуванню профілактичного напрямку діяльності майбутніх лікарів з урахуванням можливого впливу на стан здоров'я населення чинників різного походження при розробці комплексних медико-соціальних заходів;
- е) конкретизує методи та засоби формування здорового способу життя;
- ж) сприяє формуванню економічного мислення, адаптованого до вимог ринкової економіки;
- з) формує навички задля розв'язання фінансово-економічних та господарських проблем медичних закладів і підприємств з метою прийняття ефективних управлінських рішень.

Термін вивчення навчальної дисципліни «Соціальна медицина, організація та економіка охорони здоров'я» здійснюється студентами на 6 курсі, в XI - XII семестрах.

3. МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТА навчальної дисципліни "Соціальна медицина, організація та економіка охорони здоров'я" впливає із цілей освітньої-професійної програми підготовки випускників вищого медичного навчального закладу та визначається змістом тих системних знань та умінь, котрими повинен оволодіти лікар-спеціаліст. Знання, які студенти отримують із навчальної дисципліни, є базовими для блоку дисциплін, що забезпечують природничо-наукову (блок ПН) і професійно-практичну (блок ПП) підготовку.

Вивчення соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я формує у студентів достатній обсяг знань щодо організації медичного забезпечення населення в умовах функціонування сучасної системи охорони здоров'я.

Завдання предмету:

- а) засвоєння теоретичних основ, сучасних принципів, закономірностей і правових засад громадського здоров'я та системи його охорони;
- б) засвоєння методів визначення та аналізу основних показників громадського здоров'я у взаємозв'язку з чинниками, що на нього впливають;
- в) ознайомлення з принципами оцінки організації та якості надання різних видів медичної допомоги та санітарно-епідеміологічного забезпечення благополуччя населення в умовах реформування галузі охорони здоров'я;
- г) засвоєння принципів розробки заходів задля покращання здоров'я населення та окремих його контингентів;
- д) формування знань з питання втрати працездатності, її видів, порядку організації експертизи працездатності та дій медичних працівників щодо конкретних ситуацій експертизи втрати працездатності;
- е) ознайомлення та трактування законів і принципів менеджменту;
- ж) засвоєння принципів розробки управлінських рішень, спрямованих на вдосконалення діяльності закладів охорони здоров'я;
- з) вміння розробляти стратегічні та тактичні плани економічного розвитку медичного закладу;
- и) визначення стратегії маркетингу, яка забезпечить максимальне задоволення потреб населення в медичній допомозі;
- к) визначення цінової політики, спрямованої на реалізацію стратегічних і оперативних завдань медичного закладу;
- л) розробка бізнес-плану підприємницької діяльності в системі охорони здоров'я;
- м) вміння визначати страховий внесок при добровільному медичному страхуванні;
- н) вміння визначати оптимальний метод оплати постачальників медичних послуг;
- о) вміння проводити економічний аналіз діяльності медичних закладів та підприємств.

Опис цілей сформульований через вміння у вигляді цільових завдань (дій). На підставі кінцевих цілей сформульовані конкретні цілі у вигляді певних знань, цільових завдань, що забезпечують досягнення кінцевої мети вивчення дисципліни. Кінцеві цілі розташовані на початку програми і передують її змісту.

У результаті вивчення дисципліни «Соціальна медицина, організація та економіка охорони здоров'я» студент повинен знати:

- основні облікові документи для вивчення показників здоров'я населення (демографічних, захворюваності, інвалідності), діяльності основних закладів охорони здоров'я;
- визначення показників здоров'я, діяльності закладів охорони здоров'я із застосуванням відповідних статистичних методик, засвоєних при вивченні біостатистики;
- визначення тактики лікаря в процесі експертизи втрати працездатності (тимчасової та стійкої), заповнення відповідних документів;
- оцінку якості медичної допомоги;

- розробку управлінських рішень, спрямованих на покращання здоров'я населення та оптимізацію медичної допомоги.
- основні стратегічні та тактичні плани економічного розвитку медичного закладу;
- визначення стратегії маркетингу, яка забезпечить максимальне задоволення потреб населення в медичній допомозі;
- визначення цінової політики, спрямованої на реалізацію стратегічних і оперативних завдань медичного закладу;
- розробку бізнес-плану підприємницької діяльності в системі охорони здоров'я;
- основні принципи визначення страхового внеску при добровільному медичному страхуванні;
- принципи визначення оптимального методу оплати постачальників медичних послуг;
- етапи проведення економічного аналізу діяльності медичних закладів та підприємств.

У результаті вивчення дисципліни «Соціальна медицина, організація та економіка охорони здоров'я» студент повинен вміти:

- інтерпретувати основні методи визначення та оцінки стану здоров'я населення у взаємозв'язку з чинниками, що на нього впливають;
- розробляти заходи щодо оптимізації діяльності лікаря та закладів охорони здоров'я;
- вміти визначати та аналізувати вплив основних чинників, що обумовлюють стан громадського здоров'я;
- розробляти управлінські рішення, спрямовані на удосконалення діяльності основних закладів охорони здоров'я;
- вміти аналізувати стан ринку послуг охорони здоров'я, використовуючи маркетингове дослідження;
- визначати цінову політику в закладах охорони здоров'я;
- вміти організувати рекламну діяльність в галузі охорони здоров'я та оцінити її ефективність;
- вміти проводити економічний та фінансовий аналіз діяльності закладів охорони здоров'я;
- розробляти управлінські рішення, спрямовані на удосконалення діяльності лікувально-профілактичних закладів та задоволення потреб населення у медичній допомозі.

Схвалено на засіданні кафедри соціальної медицини,
організації та економіки охорони здоров'я
з медичною статистикою

“ 18 ” травня 2016 року, протокол № 10

Завідувач кафедри, доцент

_____ Г.С. Сатурська

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма дисципліни структурована на два розділи.

Розділ I. Застосування комплексу статистичних методів для оцінки стану здоров'я населення та діяльності медичних закладів. Організація первинної, вторинної та третинної лікувально-профілактичної допомоги населенню.

Розділ II. Економіка охорони здоров'я.

Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є:

- А)** практичні заняття;
- Б)** самостійна робота студентів
- В)** консультації.

Практичні заняття передбачають детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни з викладачем і формування вміння та навичок їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом сформульованих завдань та вирішення ситуаційних задач.

Самостійна робота студентів передбачає оволодіння студентом навчальним матеріалом, а саме самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни у час, вільний від обов'язкових навчальних занять, а також передбачає підготовку до усіх видів контролю. Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентом у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні аудиторних занять.

Консультації (індивідуальні або групові) проводяться з метою допомоги студентам розібратись та роз'яснити складні для самостійного осмислення питання, вирішити складні проблеми, які виникли при самостійному опрацюванні навчального матеріалу при підготовці до практичного заняття, підсумкового заняття або перед іспитом.

При вивченні дисципліни використовують адекватні методи навчання.

За джерелами знань використовують методи навчання: словесні – розповідь, пояснення, лекція, інструктаж; наочні – демонстрація, ілюстрація; практичні – практична робота, вирішення задач. За характером логіки пізнання використовуються методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний. За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

5. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

РОЗДІЛ I. «ЗАСТОСУВАННЯ КОМПЛЕКСУ СТАТИСТИЧНИХ МЕТОДІВ ДЛЯ ОЦІНКИ СТАНУ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ ТА ДІЯЛЬНОСТІ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ. ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕРВИННОЇ, ВТОРИННОЇ ТА ТРЕТИННОЇ ЛІКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНОЇ ДОПОМОГИ НАСЕЛЕННЮ»

Конкретні цілі:

- вміти застосувати основні методи статистичного аналізу для визначення та оцінки стану здоров'я населення;
- вміти визначати та інтерпретувати медичні показники популяційного здоров'я;
- вміти визначати та аналізувати вплив основних чинників, що обумовлюють стан громадського здоров'я.
- вміти аналізувати структуру, штати та діяльність різних видів лікувально-профілактичних закладів, що надають населенню первинну, вторинну та третинну лікувально-профілактичну допомогу
- оцінювати ефективність організації надання первинної, вторинної та третинної допомоги різним контингентам населення
- вміти розробляти заходи для поліпшення організації і діяльності медичних закладів різних рівнів надання лікувально-профілактичної допомоги
- вміти визначити порядок проведення медико-соціальної експертизи втрати працездатності в роботі різних лікувально-профілактичних закладів

Тема 1. Оцінка стану здоров'я населення на основі комплексу статистичних показників. Застосування статистичних методів визначення та оцінки стану здоров'я населення у взаємозв'язку з чинниками, що його обумовлюють (відносні та середні величини, метод стандартизації, кореляційно-регресійний аналіз, оцінка вірогідності результатів статистичного дослідження з використанням параметричних та непараметричних методів). Визначення основних інтегральних показників стану здоров'я населення. Визначення джерел та/або місця знаходження інформації для вивчення та оцінка стану здоров'я населення (демографічних показників, захворюваності, інвалідності тощо). Розробка управлінських рішень, спрямованих на покращання здоров'я населення.

Тема 2. Методи вивчення та оцінка показників здоров'я населення та репродуктивного здоров'я. Нормативно-правові засади збереження репродуктивного здоров'я населення. Визначення основних показників, що характеризують здоров'я населення та репродуктивне здоров'я. Оцінка регіональних особливостей та сучасних тенденцій показників репродуктивного здоров'я. Аналіз чинників, що впливають на репродуктивне здоров'я, зокрема на рівень народжуваності, частоту абортів, захворюваність жіночого населення, материнську смертність, смертність немовлят. Розробка заходів по оптимізації системи збереження репродуктивного здоров'я населення.

Тема 3. Використання статистичної інформації для оцінки діяльності медичних закладів. Визначення основних видів облікової та звітної документації, що використовується для оцінки діяльності медичних закладів. Застосування статистичних методів (відносні та середні величини, метод стандартизації, кореляційно-регресійний аналіз, параметрична та непараметрична оцінка вірогідності результатів досліджень, бальна та рейтингова оцінка) для оцінки діяльності медичних закладів. За конкретними ситуаціями визначення та аналіз основних показників діяльності: закладів первинної медико-санітарної допомоги, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) лікувально-профілактичної допомоги. За конкретними ситуаціями визначення та аналіз окремих показників якості надання медичної допомоги населенню. Визначення критеріїв медичної та соціальної ефективності організації медичної допомоги. Розробка заходів по оптимізації роботи різних видів закладів охорони здоров'я.

Тема 4. Організація надання первинної медичної допомоги населенню. В залежності від демографічних змін, змін захворюваності дорослих і дітей, розповсюдження соціально небезпечних хвороб визначення заходів щодо удосконалення первинної медичної допомоги (ПМД) за рахунок покращання організації роботи основних закладів надання ПМД дорослому населенню міста: амбулаторії сімейного лікаря, поліклініки, жіночої консультації, медико-санітарної частини, станції швидкої медичної допомоги, хоспісу, лікарні сестринського догляду. Визначення можливостей інтеграції співпраці основних закладів в наданні ПМД окремим групам населення: людям похилого віку, особам з психічними розладами, хворим на ВІЛ/СНІД, тощо. В залежності від конкретної ситуації визначення ролі денних стаціонарів. Аналіз особливостей надання ПМД сільському населенню: сільська лікарська амбулаторія, фельдшерсько-акушерський пункт, дільнична лікарня. Оцінка організації структур ПМД для надання медичної допомоги дітям. Особливості забезпечення ПМД дітям в сільській місцевості.

Тема 5. Організація надання вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) лікувально-профілактичної допомоги населенню. З урахуванням сучасних трансформаційних зрушень в стані здоров'я населення України, визначення нових завдань, що постають перед медичними закладами, які надають спеціалізовану та високоспеціалізовану медичну допомогу. Визначення особливостей структури та штатного забезпеченні лікарень різного рівня (обласної, центральної міської, міської, центральної районної, районної та спеціалізованої (інфекційної, протитуберкульозної, психіатричної, наркологічної тощо). Оцінка адекватності структури лікарень завданням забезпечення спеціалізованої та високоспеціалізованої медичної допомоги мешканцям міста і села, дитячому і дорослому населенню. Аналіз завдань, структури і діяльності диспансерів (протитуберкульозних, шкіряно-венерологічних, психоневрологічних, ендокринологічних, лікарсько-фізкультурних). Розробка нових організаційних форм медичного забезпечення окремих груп населення – ВІЛ-інфікованих, хворих на туберкульоз, людей похилого, старечого віку тощо.

Тема 6. Методика проведення медико-соціальної експертизи тимчасової та стійкої втрати працездатності в роботі різних лікувально-профілактичних закладів. Засвоєння загальних положень організації експертизи тимчасової непрацездатності (ЕТН). Завдання по організації ЕТН на різних рівнях: лікуючого лікаря, завідувача профільним відділенням, лікарсько-консультативної комісії (ЛКК), заступника головного лікаря з ЕТН та відповідальної особи органу охорони здоров'я з ЕТН. Використання алгоритму дій лікаря при проведенні експертизи тимчасової непрацездатності. Визначення джерел та/або місця знаходження інформації, що використовується при проведенні експертизи тимчасової та стійкої втрати працездатності. За конкретними ситуаціями визначити порядок проведення експертизи тимчасової втрати працездатності в амбулаторно-поліклінічних закладах, стаціонарах, жіночих консультаціях, санаторно-курортних закладах. За конкретними ситуаціями визначити порядок проведення медико-соціальної експертизи стійкої втрати працездатності за направленням лікувально-профілактичних закладів.

РОЗДІЛ 2. «ЕКОНОМІКА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я»

Конкретні цілі:

- інтерпретувати дію економічних законів в системі охорони здоров'я та вирізняти основні економічні категорії;
- інтерпретувати здоров'я як медико-соціальну, економічну категорії та особливу споживчу вартість;

- вміти застосовувати методи планування в системі лікувально-профілактичних закладів (стратегічне, оперативне, директивне, індикативне, договірне, підприємницьке планування);
- вміти планувати обсяг медичної допомоги та чисельність медичного персоналу в закладах охорони здоров'я;
- інтерпретувати закони ринку та застосовувати їх в практичній діяльності лікаря;
- вміти проводити комплексне маркетингове дослідження ринку медичних послуг з метою прийняття управлінських рішень;
- вміти визначати стратегічний та тактичний плани маркетингової діяльності;
- розробляти управлінські рішення, спрямовані на задоволення потреб населення в медичній допомозі шляхом ефективного вирішення економічних питань;
- вміти визначати втрати медичного закладу від зниження попиту;
- інтерпретувати сутність підприємництва та організаційно-правові форми підприємницької діяльності;
- вміти складати бізнес-план медико-виробничого підприємства.
- інтерпретувати сутність фінансового менеджменту в організації роботи медичних закладів;
- вміти проводити фінансове планування діяльності медичних закладів (кошторис).
- інтерпретувати різні види оплати надавачів медичних послуг;
- вміти розраховувати заробітну плату медичного персоналу в умовах страхової медицини;
- інтерпретувати основні ціноутворюючі чинники, механізми формування та регулювання цін в охороні здоров'я;
- вміти розробляти цінову політику, спрямовану на реалізацію стратегічних і оперативних завдань медичного закладу.
- інтерпретувати економічну сутність медичного страхування;
- вміти визначати страховий тариф при добровільному медичному страхуванні;
- інтерпретувати зміст фінансової надійності страхування.
- інтерпретувати сутність економічного аналізу в системі охорони здоров'я;
- вміти проводити аналіз ефективності альтернативних медичних втручань;
- вміти проводити аналіз медичної, соціальної та економічної ефективності надання медичної допомоги;
- вміти визначати і оцінювати фінансовий стан медичного підприємства.

Тема 1. Розробка шляхів удосконалення економічного механізму в системі охорони здоров'я. Методи планування в системі охорони здоров'я.

Здоров'я та охорона здоров'я як економічні категорії. Економіка охорони здоров'я: предмет, методи, мета, завдання та роль курсу в системі вищої школи. Специфіка та механізми дії економічних законів в сфері охорони здоров'я. Загальноекономічний та управлінський аспекти планування в сфері охорони здоров'я. Методи планування обсягів медичної допомоги та чисельності медичного персоналу. Стратегія розвитку галузі охорони здоров'я.

Тема 2. Методи дослідження ринку охорони здоров'я. Організація маркетингової діяльності медичних закладів.

Закономірності формування, функціонування та особливості ринку охорони здоров'я. Кон'юнктура ринку послуг охорони здоров'я: попит, пропозиція, ціна, конкуренція. Еластичність попиту за ціною як інструмент раціонального використання обмежених ресурсів галузі. Медичні послуги та їх властивості. Конкуренція, види конкурентних структур. Сутність, принципи, функції, завдання та мета маркетингу. Процес маркетингового дослідження. Аналіз можливостей ринку медичних послуг.

Стратегія і тактика маркетингової діяльності. Засоби поширення інформації та оцінка ефективності реклами. Маркетинговий контроль.

Тема 3. Методика складання бізнес-плану при організації підприємницької діяльності в сфері охорони здоров'я. Суть підприємництва і його особливості в охороні здоров'я. Правові засади підприємницької діяльності в охороні здоров'я. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності. Бізнес-план як інструмент регулювання підприємницької діяльності.

Тема 4. Методика фінансового планування діяльності медичних закладів. Зміст і значення фінансового менеджменту в охороні здоров'я. Структура фінансової системи країни. Джерела фінансування галузі. Основні фінансові моделі систем охорони здоров'я. Бюджет, механізм його формування в Україні. Методика фінансового планування діяльності медичних закладів (кошторис).

Тема 5. Методи оплати постачальників медичних послуг. Сутність, види та вимоги до систем оплати постачальників медичних послуг. Порівняльна характеристика методів оплати первинної, вторинної та третинної медичної допомоги. Методика розрахунку заробітної плати медичним працівникам.

Тема 6. Методи ціноутворення і регулювання цін в системі охорони здоров'я. Ціна як економічна категорія, її значення для господарської діяльності галузі охорони здоров'я. Види цін в сфері охорони здоров'я. Особливості формування та регулювання цін в системі охорони здоров'я. Розробка цінової стратегії з метою реалізації економічних завдань в медичних закладах, підприємствах.

Тема 7. Методика визначення страхового тарифу при добровільному медичному страхуванні. Зміст медичного страхування. Види медичного страхування та особливості їх організації. Економічна сутність медичного страхування. Економічний аналіз систем медичного страхування деяких розвинутих країн. Місце і роль лікаря загальної практики в системі медичного страхування. Організація контролю якості медичних послуг в умовах страхової медицини. Фінансова надійність страховика. Страхові резерви. Методика визначення страхового тарифу.

Тема 8. Методи економічної оцінки в сфері охорони здоров'я. Сутність і значення економічного аналізу для системи охорони здоров'я, медичного підприємства. Методи економічної оцінки як інструмент раціонального використання ресурсів галузі: «мінімізація витрат», «витрати-результативність», «витрати-вигода», «витрати-корисність».

Тема 9. Методика визначення медичної, соціальної і економічної ефективності діяльності закладів охорони здоров'я. Показники і критерії медичної ефективності діяльності закладів охорони здоров'я. Соціальна ефективність, її критерії. Визначення і аналіз економічної ефективності діяльності закладів охорони здоров'я. Вивчення економічних збитків при тимчасовій втраті працездатності, що викликана захворюваністю населення та травматизмом. Економічний ефект і економічна ефективність. Прямі витрати та непрямі втрати, що пов'язані з захворюваністю та інвалідністю населення.

Тема 10. Методика проведення фінансового аналізу господарської діяльності медичного підприємства. Сутність фінансового аналізу в охороні здоров'я. Аналіз фінансового стану медичного підприємства. Визначення основних показників результативності фінансової діяльності медико-виробничих підприємств з метою прийняття управлінських рішень.

6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Практичні заняття	Самостійна робота студента	ІРС
XI-XII СЕМЕСТРИ			
РОЗДІЛ 1. «ЗАСТОСУВАННЯ КОМПЛЕКСУ СТАТИСТИЧНИХ МЕТОДІВ ДЛЯ ОЦІНКИ СТАНУ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ ТА ДІЯЛЬНОСТІ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ. ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕРВИННОЇ, ВТОРИННОЇ ТА ТРЕТИННОЇ ЛІКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНОЇ ДОПОМОГИ НАСЕЛЕННЮ»			
1. Оцінка стану здоров'я населення на основі комплексу статистичних показників	6	2	-
2. Методи вивчення та оцінки показників здоров'я населення та репродуктивного здоров'я	6	2	-
3. Використання статистичної інформації для оцінки діяльності медичних закладів	-	3	-
4. Організація надання первинної медичної допомоги населенню	3	2	-
5. Організація надання вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) лікувально-профілактичної допомоги населенню	3	2	-
6. Методика проведення медико-соціальної експертизи тимчасової та стійкої втрати працездатності в роботі різних лікувально-профілактичних закладів	6	2	-
ВСЬОГО ГОДИН ЗА РОЗДІЛ 1 – 37, кредитів ECTS – 1,23	24	13	-
XI-XII СЕМЕСТРИ			
РОЗДІЛ 2. «ЕКОНОМІКА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я»			
1. Розробка шляхів удосконалення економічного механізму в системі охорони здоров'я. Методи планування в системі охорони здоров'я.	3	2	-
2. Методи дослідження ринку охорони здоров'я. Організація маркетингової діяльності медичних закладів.	3	2	-
3. Методика складання бізнес-плану при організації підприємницької діяльності в сфері охорони здоров'я..	2	2	-
4. Методика фінансового планування діяльності медичних закладів.	4	2	-
5. Методи оплати постачальників медичних послуг.		2	-
6. Методи ціноутворення і регулювання цін в системі охорони здоров'я.		2	-
7. Методика розрахунку страхового тарифу при добровільному медичному страхуванні.	2	2	-
8. Методи економічної оцінки в сфері охорони здоров'я.	4	2	-
9. Методика визначення медичної, соціальної і економічної ефективності діяльності закладів охорони здоров'я.		2	-
10. Методика проведення фінансового аналізу господарської діяльності медичного підприємства.		2	-
ВСЬОГО ГОДИН ЗА РОЗДІЛ 2 – 38,	18	20	-

кредитів ECTS – 1,27			
ВСЬОГО ГОДИН ЗА ДИСЦИПЛІНУ – 75, кредитів ECTS – 2,5	42	33	-

7. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ – не передбачено

8. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Номер практичного заняття	Тема практичного заняття	Кількість годин
РОЗДІЛ І. «ЗАСТОСУВАННЯ КОМПЛЕКСУ СТАТИСТИЧНИХ МЕТОДІВ ДЛЯ ОЦІНКИ СТАНУ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ ТА ДІЯЛЬНОСТІ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ. ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕРВИННОЇ, ВТОРИННОЇ ТА ТРЕТИННОЇ ЛІКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНОЇ ДОПОМОГИ НАСЕЛЕННЮ»		
1	Оцінка стану здоров'я населення на основі комплексу статистичних показників.	6
2	Методи вивчення та оцінки показників здоров'я населення та репродуктивного здоров'я	6
3	Організація надання первинної медичної допомоги населенню	6
	Організація надання вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) лікувально-профілактичної допомоги населенню	
4	Методика проведення медико-соціальної експертизи тимчасової та стійкої втрати працездатності в роботі різних лікувально-профілактичних закладів	6
РАЗОМ:		24
РОЗДІЛ 2. «ЕКОНОМІКА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я»		
5	Розробка шляхів удосконалення економічного механізму в системі охорони здоров'я. Методи планування в системі охорони здоров'я.	6
	Методи дослідження ринку охорони здоров'я. Організація маркетингової діяльності медичних закладів.	
6	Методика складання бізнес-плану при організації підприємницької діяльності в сфері охорони здоров'я.	6
	Методика фінансового планування діяльності медичних закладів.	
	Методи оплати постачальників медичних послуг.	
	Методи ціноутворення і регулювання цін в системі охорони здоров'я.	
7	Методика розрахунку страхового тарифу при добровільному медичному страхуванні.	6
	Методи економічної оцінки в сфері охорони здоров'я.	
	Методика визначення медичної, соціальної і економічної ефективності діяльності закладів охорони здоров'я.	
	Методика проведення фінансового аналізу господарської діяльності медичного підприємства.	
РАЗОМ:		18

9. САМОСТІЙНА РОБОТА

Номер теми	Тема	Кількість годин
РОЗДІЛ 1. «ЗАСТОСУВАННЯ КОМПЛЕКСУ СТАТИСТИЧНИХ МЕТОДІВ ДЛЯ ОЦІНКИ СТАНУ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ ТА ДІЯЛЬНОСТІ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ. ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕРВИННОЇ, ВТОРИННОЇ ТА ТРЕТИННОЇ ЛІКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНОЇ ДОПОМОГИ НАСЕЛЕННЮ»		
1	Оцінка стану здоров'я населення на основі комплексу статистичних показників	2
2	Методи вивчення та оцінки показників репродуктивного здоров'я населення	2
3	Використання статистичної інформації для оцінки діяльності медичних закладів	3
4	Організація надання первинної медичної допомоги населенню	2
5	Організація надання вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) лікувально-профілактичної допомоги населенню	2
6	Методика проведення медико-соціальної експертизи тимчасової та стійкої втрати працездатності в роботі різних лікувально-профілактичних закладів	2
РАЗОМ:		13
РОЗДІЛ 2. «ЕКОНОМІКА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я»		
7	Розробка шляхів удосконалення економічного механізму в системі охорони здоров'я. Методи планування в системі охорони здоров'я.	2
8	Методи дослідження ринку охорони здоров'я. Організація маркетингової діяльності медичних закладів.	2
9	Методика складання бізнес-плану при організації підприємницької діяльності в сфері охорони здоров'я.	2
10	Методика фінансового планування діяльності медичних закладів.	2
11	Методи оплати постачальників медичних послуг.	2
12	Методи ціноутворення і регулювання цін в системі охорони здоров'я.	2
13	Методика розрахунку страхового тарифу при добровільному медичному страхуванні.	2
14	Методи економічної оцінки в сфері охорони здоров'я.	2
15	Методика визначення медичної, соціальної і економічної ефективності діяльності закладів охорони здоров'я.	2
16	Методика проведення фінансового аналізу господарської діяльності медичного підприємства.	2
РАЗОМ:		20

10. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ – не передбачено

11. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ – не передбачено

12. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАНЯТТЯ – не передбачено

13. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК, ВНЕСЕНИХ У МАТРИКУЛИ – не передбачено

14. ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ ДЛЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА (ІРС):

1. Складання кросвордів із відповідних розділів навчальної дисципліни.
2. Участь у роботі студентського наукового гуртка та виступи на наукових форумах.
3. Участь у студентській олімпіаді з навчальної дисципліни.
4. Виготовлення ламінованих таблиць з відповідних тем розділів дисципліни.
5. Підбір відео та аудіо матеріалів із розділів навчальної дисципліни.

15. МЕТОДИ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

При оцінюванні студентів приділяється перевага стандартизованим **методам контролю**:

- тестування (усне, письмове, комп'ютерне);
- структуровані письмові роботи;
- структурований контроль практичних навичок;
- контроль виконання практичної роботи;
- усне опитування;
- усна співбесіда.

Форми контролю:

Попередній (вхідний) контроль слугує засобом виявлення наявного рівня знань студентів для використання їх викладачем на практичному занятті як орієнтування у складності матеріалу. Проводиться з метою оцінки міцності знань та з метою визначення ступеня сприйняття нового навчального матеріалу.

Поточний контроль – контроль самостійної роботи студентів щодо вивчення навчальних матеріалів. Здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми з метою перевірити ступінь та якість засвоєння матеріалу, що вивчається. На всіх практичних заняттях застосовується об'єктивний контроль теоретичної підготовки та засвоєння практичних навичок із метою перевірки підготовленості студента до заняття. В процесі поточного контролю оцінюється самостійна робота студента щодо повноти виконання завдань, рівня засвоєння навчальних матеріалів, оволодіння практичними навичками аналітичної, дослідницької роботи та ін.

Рубіжний (тематичний) контроль засвоєння розділу (підрозділу) відбувається по завершенню вивчення блоку відповідних тем шляхом тестування та/або усної співбесіди та/або виконання структурованих завдань. Тематичний контроль є показником якості вивчення тем розділів дисципліни та засвоєння студентами практичних навичок, а також пов'язаних із цим пізнавальних, методичних, психологічних і організаційних якостей студентів. Проводиться на спеціально відведеному – підсумковому – занятті.

Проміжний контроль - полягає в оцінці засвоєння студентами навчального матеріалу на підставі виконання ним певних видів робіт на практичних (семінарських) заняттях за певний період. Проводиться у формі семестрового заліку на останньому практичному (семінарському) занятті в семестрі.

Підсумковий контроль здійснює контролюючу функцію, проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньо-кваліфікаційному рівні або на окремих його завершених етапах. Проводиться у формі заліку, диференційованого заліку або іспиту з метою встановлення змісту знань студентів за обсягом, якістю та глибиною, а також вміннями застосувати їх у практичній діяльності. Під час підсумкового контролю

враховуються результати складання задачі усіх видів навчальної роботи згідно із структурою робочої програми.

ПРИМІТКА: Кафедра визначає форми контролю відповідно до навчального плану з дисципліни.

ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ ПО ЗАВЕРШЕННЮ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Оцінка з дисципліни визначається як сума кількості балів поточної успішності, що складає 60% загальної оцінки з дисципліни, та оцінки, отриманої на комплексному тестовому іспиті, що складає 40% загальної оцінки з дисципліни.

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати при вивченні дисципліни становить 200 балів, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів, за екзаменаційний підсумковий контроль (іспит) – 80 балів.

Бали з дисципліни конвертуються у традиційну чотирибальну шкалу за абсолютними критеріями:

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за 4-бальною шкалою
170-200 балів	5 – відмінно
140-179 балів	4 – добре
101-139 балів	3 – задовільно
100 балів і менше	2 – незадовільно

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ УСПІШНОСТІ

Оцінювання поточної успішності проводиться шляхом підрахунку середнього балу поточної успішності по завершенню вивчення дисципліни. При цьому заокруглення ОЦІНКИ здійснюється за схемою: в діапазоні від 0 до 0,24 заокруглюється до меншої одиниці; в діапазоні від 0,25 до 0,74 заокруглюється до 0,5; в діапазоні від 0,75 до 0,99 заокруглюється до більшої одиниці.

Переведення оцінок за поточну успішність з 12-ти бальної шкали у 120-ти бальну шкалу здійснюється наступним чином:

Рейтингова 12-ти бальна шкала	Шкала оцінювання поточної успішності
4	66
4,5	69
5	72
5,5	75
6	78
6,5	81
7	84
7,5	87
8	90
8,5	93
9	96
9,5	99
10	102
10,5	105
11	108
11,5	111
12	114

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни з додаванням балів за індивідуальну роботу студента (ІРС), становить 120 балів.

Схвалено на засіданні кафедри соціальної медицини,
організації та економіки охорони здоров'я
з медичною статистикою

“ 18 ” травня 2016 року, протокол № 10

Завідувач кафедри, доцент

_____ Г.С. Сатурська

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

Оцінювання поточної успішності проводиться за дванадцятибальною рейтинговою шкалою.

Оцінка за практичне заняття вважається позитивною, якщо вона становить 4,0 і більше балів. При цьому враховуються всі види робіт, передбачені методичною вказівкою для студентів при вивченні теми семінарського заняття.

Бали	Критерії оцінювання
1	Виставляється у тих випадках, коли студент не розкриває зміст навчального матеріалу, не виконав практичної роботи, не оформив протокол.
2	Виставляється студенту, коли він погано орієнтується в навчальному матеріалі, що виявляється шляхом пропонування йому додаткових запитань, виявляє незнання змісту виконання практичної роботи.
3	Виставляється студенту, коли він фрагментарно розкриває зміст навчального матеріалу, допускає грубі помилки у визначенні понять та при використанні термінології, виконав практичну роботу, частково оформив протокол.
4	Виставляється, коли студент орієнтується в основному матеріалі, але не може самостійно і послідовно сформулювати відповідь, спонукаючи викладача пропонувати йому навідні питання, фрагментарно виконав практичну роботу.
5	Виставляється студенту, коли він фрагментарно розкриває зміст навчального матеріалу, показує початкову уяву про предмет вивчення, виконав практичне завдання не до кінця.
6	Виставляється студенту, коли він відтворює основний навчальний матеріал, але при його викладенні допускає суттєві помилки, наводить прості приклади, визначення понять недостатні, характеризує загальні питання соціальної медицини, недооформив протокол заняття.
7	Виставляється студенту у випадку, коли він розкриває основний зміст навчального матеріалу; допускає незначні порушення у послідовності викладення матеріалу, при використанні наукових понять та термінів, нечітко формулює висновки, орієнтується в методиці виконання практичної роботи, виконав її не в повному обсязі.
8	Виставляється у випадку, коли студент розкриває основний зміст навчального матеріалу; дає неповні визначення понять; допускає неточності при використанні наукових термінів, нечітко формулює висновки, виконав практичну роботу, але допустив незначні помилки під час проведення дослідження.
9	Виставляється студенту, коли він розкриває основний зміст навчального матеріалу; дає повні визначення і понять та термінів, допускаючи незначні порушення у послідовності викладення, самостійно, зі знанням методики виконав практичну роботу, але допустив неточності у послідовності проведення роботи.
10	Виставляється у тих випадках, коли студент виявляє повне знання фактичного матеріалу, вміє аналізувати, оцінювати та розкривати суть медичних явищ і процесів; встановлювати причинно-наслідкові зв'язки; логічно будувати висновки, оформив протокол практичного заняття, допускаючи незначні помилки при застосуванні наукових термінів і понять.
11	Виставляється студенту, коли він показує глибокі, міцні та системні знання в об'ємі навчальної програми, безпомилково відповідає на всі запитання, обґрунтовано формулює висновки, використовуючи матеріали, що виносяться на самостійну роботу студента, грамотно і послідовно, зі знанням методики, виконав практичну роботу; в повному об'ємі оформив протокол практичного заняття, правильно застосовуючи наукові терміни та поняття.
12	Виставляється студенту, коли він самостійно, грамотно і послідовно, з вичерпною повнотою, використовуючи дані додаткової літератури, відповів на запитання з проявом вміння характеризувати різноманітні медичні явища та процеси; чітко та правильно дає визначення та розкриває зміст наукових термінів і понять, самостійно та правильно виконав практичну роботу, без помилок оформив протокол практичного заняття.

Схвалено на засіданні кафедри соціальної медицини,
організації та економіки охорони здоров'я
з медичною статистикою

“ 18 ” травня 2016 року, протокол № 10

Завідувач кафедри, доцент

_____ Г.С. Сатурська

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ (ІРС)

Бали	Критерії оцінювання
1	ПІДБІР ДВОХ ВІДЕО МАТЕРІАЛІВ ІЗ РОЗДІЛІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ. або ПІДБІР ДВОХ АУДІО МАТЕРІАЛІВ ІЗ РОЗДІЛІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.
2	ВИГОТОВЛЕННЯ ЛАМІНОВАНОЇ ТАБЛИЦІ З ВІДПОВІДНИХ ТЕМ ДИСЦИПЛІНИ. або ВИСТУП НА ЗАСІДАННІ СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ГУРТКА.
3	УЧАСТЬ У СТУДЕНТСЬКІЙ ОЛІМПІАДІ З ДИСЦИПЛІНИ. або РОБОТА НА СТУДЕНТСЬКОМУ НАУКОВОМУ ФОРУМІ У ВИГЛЯДІ ПУБЛІКАЦІЇ ТЕЗ.
4	СКЛАДАННЯ КРОСВОРДУ, ЯКИЙ СТОСУЄТЬСЯ ПОНЯТЬ ТА ТЕРМІНІВ СОЦІАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ, ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЕКОНОМІКИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я. або РОБОТА НА СТУДЕНТСЬКОМУ НАУКОВОМУ ФОРУМІ У ВИГЛЯДІ СТЕНДОВОЇ ДОПОВІДІ.
5	РОБОТА НА СТУДЕНТСЬКОМУ НАУКОВОМУ ФОРУМІ У ВИГЛЯДІ УСНОЇ ДОПОВІДІ.
6	ПРИЗОВЕ МІСЦЕ ЗА УЧАСТЬ У СТУДЕНТСЬКІЙ ОЛІМПІАДІ З ДИСЦИПЛІНИ. або ПРИЗОВЕ МІСЦЕ ЗА УЧАСТЬ У РОБОТІ НАУКОВОГО ФОРУМА.

Примітка: якщо студент приймає участь у двох і більше видах індивідуальної роботи, йому зараховуються бали лише за один вид роботи на його вибір.

Схвалено на засіданні кафедри соціальної медицини,
організації та економіки охорони здоров'я
з медичною статистикою
“ 18 ” травня 2016 року, протокол № 10

Завідувач кафедри, доцент

_____ Г.С. Сатурська

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ

Бали	Критерії оцінювання
0	Виставляється, коли студент виявляє повне незнання змісту виконання роботи.
1 - 3	Виставляється, коли студент частково виявляє знання змісту виконання роботи.
4 - 6	Виставляється студенту, коли він погано орієнтується у методиці виконання роботи, виконав її в неповному обсязі, допускаючи грубі помилки під час проведення досліджень.
7 - 9	Виставляється студенту, коли він самостійно, зі знанням методики виконав практичну роботу, але допустив неточності у послідовності проведення роботи.
10 - 12	Виставляється, коли студент самостійно, грамотно і послідовно, зі знанням методики, виконав практичну роботу, правильно застосовуючи наукові терміни та поняття.

Примітка: за недооформлені протоколи практичних занять з дисципліни від загальної кількості балів за практичне завдання віднімається 3,0 бали.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТЕОРЕТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Бали	Критерії оцінювання
1	Виставляється у тих випадках, коли студент не розкриває зміст навчального матеріалу.
2	Виставляється студенту, коли він погано орієнтується в навчальному матеріалі, що виявляється шляхом пропонування йому додаткових запитань.
3	Виставляється студенту, коли він фрагментарно розкриває зміст навчального матеріалу, допускає грубі помилки у визначенні понять та при використанні термінології.
4	Виставляється, коли студент орієнтується в основному матеріалі, але не може самостійно і послідовно сформулювати відповідь, спонукаючи викладача пропонувати йому навідні питання.
5	Виставляється студенту, коли він фрагментарно розкриває зміст навчального матеріалу, показує початкову уяву про предмет вивчення.
6	Виставляється студенту, коли він відтворює основний навчальний матеріал, але при його викладенні допускає суттєві помилки, наводить прості приклади, визначення медичних понять недостатні, характеризує загальні ознаки медичних об'єктів.
7	Виставляється студенту у випадку, коли він розкриває основний зміст навчального матеріалу; допускає незначні порушення у послідовності викладення матеріалу, при використанні наукових понять та термінів, нечітко формулює висновки.
8	Виставляється у випадку, коли студент розкриває основний зміст навчального матеріалу; дає неповні визначення понять; допускає неточності при використанні наукових термінів, нечітко формулює висновки.
9	Виставляється студенту, коли він розкриває основний зміст навчального матеріалу; дає повні визначення медичних понять та термінів, допускаючи незначні порушення у послідовності викладення.
10	Виставляється у тих випадках, коли студент виявляє повне знання фактичного матеріалу, вміє аналізувати, оцінювати та розкривати суть медичних явищ і процесів; встановлювати причинно-наслідкові зв'язки; логічно будувати висновки.
11	Виставляється студенту, коли він показує глибокі, міцні та системні знання в об'ємі навчальної програми, безпомилково відповідає на всі запитання, обґрунтовано формулює висновки, використовуючи матеріали, що виносяться на самостійну роботу студента.
12	Виставляється студенту, коли він самостійно, грамотно і послідовно, з вичерпною повнотою, використовуючи дані додаткової літератури, відповів на запитання з проявом вміння характеризувати різноманітні медичні явища та процеси; чітко та правильно дає визначення та розкриває зміст наукових термінів і понять.

Схвалено на засіданні кафедри соціальної медицини,
організації та економіки охорони здоров'я
з медичною статистикою

“ 18 ” травня 2016 року, протокол № 10

Завідувач кафедри, доцент

Г.С. Сатурська

16. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

БАЗОВА (ОСНОВНА):

1. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я / Під заг. ред. Ю.В.Вороненка, В.Ф.Москаленка. – Тернопіль: “Укрмедкнига”, 2000. – 680 с.
2. Голяченко О.М. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я. – Київ: ВСВ «Медицина», 2011. – 208 с.
3. Громадське здоров'я : національний підручник / В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, Т. С. Грузева [та ін.]; ред.: В. Ф. Москаленко; МОЗ України; Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця. – 3-тє вид. – Вінниця: Нова книга, 2013. – 560 с., іл., табл.
4. Збірник тестових завдань до державних випробувань з гігієни, соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я / за ред. В.Ф. Москаленка, В.Г. Бардова, О.П. Яворовського. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 200 с.
5. Тестові завдання із соціальної медицини, організації охорони здоров'я та біостатистики. /За ред. проф. Огнєва В.А. – Харків: «Майдан», 2005. – 304 с.
6. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих навчальних закладів України IV рівня акредитації)/ За редакцією В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010. – 328 с.
7. Економіка охорони здоров'я: Підручник / В.Ф.Москаленко, О.П. Гульчій, В.В. Рудень [та ін.]; під ред. В.Ф. Москаленка. – Вінниця: Нова Книга, 2010. – 288 с.
8. Литвинова О.Н., Коломийчук В.С. Основи економічної теорії. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2015. – 428 с.
9. Медик В.А., Юрьев В.К. Общественное здоровье и здравоохранение: учебник / В.А. Медик, В.К. Юрьев. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: ГЕОТАР-Медиа, 2012. – 608 с.: ил.
10. Агарков В.И., Северин Г.К., Грищенко С.В., Николаенко В.В., Беленская Л.Н. Экономика здравоохранения (пособие для студентов 6 курса медицинских факультетов). – Донецк: ДонНМУ, 2010. – 254 с.
11. Экономика здравоохранения (краткое пособие для студентов стоматологического факультета)/ Агарков В.И. с соавт. – Донецк: ДонНМУ, 2012. – 31 с.

ДОПОМІЖНА:

1. Методы изучения здоровья населения: Учебное пособие для студентов медицинских факультетов / Агарков В.И., Бутева Л.В.; Грищенко С.В. и др. – Донецк: ДонНМУ, 2011. – 106 с.
2. Практическое руководство по медицинской статистике: Учебное пособие для медицинских вузов/ Под ред. В.И. Агаркова. – Донецк: «Ноулидж» (донецкое отделение), 2011. – 276 с.
3. Біостатистика : підручник / В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, М. В. Голубчиков [та ін.]; ред. В. Ф. Москаленко. – К.: Книга плюс, 2009. – 184 с.
4. Гайдаєв Ю.О., Корнацький В.М. Державні цільові програми покращення здоров'я народу. – Київ – Тернопіль: «Укрмедкнига», 2007. – 208 с.
5. Солоненко Н. Економіка охорони здоров'я: Навчальний посібник. – К.: Видавництво НАДУ, 2005. – 416 с.
6. Охорона здоров'я України: стан, проблеми, перспективи / Л. А. Чепелевська, О. Р. Ситенко, В. В. Бедний [та ін.]; за ред. В. В. Лазоришинця. – Київ : 2014. – 607 с. : іл., табл.
7. Охорона здоров'я в Україні: організація та законодавче забезпечення : монографія / А. І. Козаченко, В. М. Пашков, В. П. Лисак [та ін.]; за загальною ред. : В. П. Лисака, В. М. Пашкова, І. А. Голованової. – Київ : МОРІОН, 2014. – 335 с. : іл., табл.
8. Семигіна Т. В. Аналіз політики охорони здоров'я: навчальний посібник / Т. В. Семигіна. – К. : НаУКМА, 2012. – 479 с. : табл., іл.
9. Баєва О.В. Менеджмент у галузі охорони здоров'я: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 640 с.

10. Теоретические основы экономики здравоохранения: Учебное пособие для медицинских вузов/ Под ред. В.И. Агаркова. – Донецк: «Ноулидж» (донецкое отделение), 2010. – 267 с.
11. Щорічні статистичні довідники управління охорони здоров'я Тернопільської області.
12. Щорічна доповідь про стан здоров'я населення України та санітарно-епідемічну ситуацію.
13. Щорічна доповідь про результати діяльності системи охорони здоров'я України.
14. Про затвердження Примірних штатних нормативів центру первинної медичної (медико-санітарної) допомоги: Наказ МОЗ України від 23.02.2012 № 129 [Електронний ресурс]. – Шлях доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/hsr_reformlaw/
15. Про затвердження Примірного переліку лабораторних досліджень, що виконуються при наданні первинної медичної допомоги населенню: Наказ МОЗ України від 23.02.2012 № 130 [Електронний ресурс]. – Шлях доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/hsr_reformlaw/
16. Про затвердження Примірного положення про центр первинної медичної (медико-санітарної) допомоги та примірних положень про його підрозділи: Наказ МОЗ України від 23.02.2012 № 131 [Електронний ресурс]. – Шлях доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/hsr_reformlaw/
17. [Гриньова В.М. Державне регулювання економіки.](#)
18. [Купалова Г.І. Теорія економічного аналізу.](#)
19. [В.В. Кириленко. Економіка. – Тернопіль: Економічна думка, 2002. – 193 с.](#)
20. Европейская база данных «Здоровье для всех». Копенгаген: ЕРБ ВОЗ. –// <http://www.euro.who.inf>
21. [Матеріали журналу «Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України».](#)
22. [Матеріали для підготовки студентів до практичних занять.](#)
23. [Бази тестів «Крок-2».](#)